

PROTOKOLL

År 2022, den 21. juni, ble det gjennomført forhandlinger mellom Hovedorganisasjonen Virke og arbeidstakerorganisasjonene om Særavtale for undervisningspersonalet i grunnskole, videregående skole, kompetansesentra og andre undervisningsinstitusjoner

Til stede:

Fra Hovedorganisasjonen Virke:

Ann Torunn Tallaksen
Stine Karlsen

Fra arbeidstakerorganisasjonene:

Creo
Fagforbundet
Fellesorganisasjonen
Norsk Tjenestemannslag
Norsk Sykepleierforbund
Skolenes landsforbund
Utdanningsforbundet

Chris Gøran Holstad (e.f.)
Karianne Hansen Heien
Arild Sverstad Haug
Tove Helvik
Bjørn Sævareid (e.f.)
Chris Gøran Holstad
Bjørn Sævareid

*****

Partene ble etter forhandlinger enige om følgende:

1. Endringer i særavtalen

Det gjøres endringer i særavtalen slik det fremgår av vedlegget.

Endringene i særavtalen gjøres i praksis gjeldende fra 1. august 2022.

2 Vedtakelse

Virke og arbeidstakerorganisasjonene har godkjent resultatet ved signering.

ATT CGA

FH SP ASTH KHH

Oslo, 21. juni 2022

Ann Torunn Tallaksan

Hovedorganisasjonen Virke

Chris Goran Holstad

Creo

Karianne Høien

Fagforbundet

Arvid Svendsen

Fellesorganisasjonen

Tove Helvik

Norsk Tjenestemannslag

Bjørn Gunnar

Norsk Sykepleierforbund

Chris Goran Holstad

Skolens landsforbund

Bjørn Gunnar

Utdanningsforbundet

VEDLEGG TIL PROTOKOLL AV 21.06.2022:

Særavtale for undervisningspersonalet i grunnskole, videregående skole, kompetansesentra og andre undervisningsinstitusjoner

---

1. Parter

Virke

og

Creo

Fagforbundet

Fellesorganisasjonen FO

Norsk Tjenestemannslag

Norsk Sykepleierforbund

~~Musikernes fellesorganisasjonen~~

Skolenes Landsforbund

Utdanningsforbundet

2. Hjemmelsgrunnlag m.v.

Denne særavtalen er inngått med hjemmel i ~~H~~Hovedavtalen/~~P~~Parallellavtalen kap. V.

~~Bestemmelsene i Landsoverenskomst for utdanning gjelder, med mindre noe annet er regulert i denne avtale.~~

3. Avtalens omfang, ikrafttreden og varighet

Særavtalen regulerer arbeidstid for undervisningsstillingene i grunnskole, videregående skole, kompetansesentra og andre undervisningsinstitusjoner. Særavtalen gjøres gjeldende fra 01.01.~~2020-2022~~ til 31.12.~~2022~~ 2023.

Særavtalen må sies opp skriftlig med minst tre måneders varsel før utløpstid. Dersom avtalen ikke er sagt opp av noen av partene innen fristens utløp, fornyes avtalen for ett år av gangen med samme gjensidige oppsigelsesfrist.

Partene er enige om at en eventuell uenighet i forbindelse med reforhandling av avtalen kan bringes inn i hovedtariffoppgjøret pr. 01.05.~~2021-2024~~.

4. Innledning

~~Arbeidstidsavtalen skal bidra til størst mulig profesjonalitet i lærernes yrkesutøvelse slik at opplæringsstilbudet til elevene blir best mulig. Lærerne har ansvar for å bidra til en positiv samhandlingskultur og samarbeide slik at målsettingene i lov, fag- og læreplaner samt lokale mål kan bli realisert.~~

~~Skoleleder spiller en helt sentral rolle for lærings-, utviklings- og utdanningsarbeidet. Anerkjennende og forpliktende samspill mellom skoleeiere, andre ledere, tillitsvalgte, kollegiet og støttetjenester er nødvendig for at man sammen kan bidra til god utdanningsledelse.~~

~~Tillitsvalgte og ledelsen har, gjennom lokale prosesser et særskilt ansvar for å realisere en utdanningsledelse som fremmer læringsarbeidet. God samhandling på alle nivåer og systematisk samarbeid mellom lærerne er viktig for å kunne utvikle skolen. Dette må legges til grunn i prosesser for å ivareta den enkelte skoles behov for organisering av arbeidstiden.~~

Arbeidstidsavtalen skal legge til rette for at undervisningspersonalet kan utføre sine arbeidsoppgaver på best mulig måte. Skolens og undervisningspersonalets kjerneoppgave er å gi elevene god undervisning. Lærerne må få tid og rom til å forberede undervisningen, både individuelt og i felleskap.

For at elevenes opplæringstilbud skal bli best mulig, må lærernes faglige og pedagogiske praksis og profesjonelle skjønn forankres i ulike profesjonsfellesskap. Skoleledere og lærere, sammen med andre yrkesgrupper, finner gode løsninger som sikrer alle barn og unge en god oppfølging. Skolens ledelse legger forholdene til rette for det profesjonsfaglige samarbeidet og skal gi retning og tilrettelegge for læring og utvikling.

Et godt og tillitsfullt partssamarbeid mellom tillitsvalgte og ledere er nøkkelen til en god praktisering av arbeidstidsavtalen. Hvor og når lærerne gjør sitt arbeid utenom undervisningen, avhenger av arbeidsoppgavens art og hva som er hensiktsmessig for å løse skolens oppdrag.

5. Arbeidsåret

Lærernes samlede arbeidsoppgaver skal utføres innenfor et årsverk på 1687,5 timer (1650 timer for lærere som er 60 år og eldre).

Arbeidsårets lengde ~~for lærerne~~ er elevenes skoleår + 6 dager ~~som ligger inne med~~ 7,5 timer ~~pr. dag~~ til kompetanseutvikling, planlegging, m.m.

~~I tillegg kan partene på skolenivå forhandle om å avsette inntil 4 dager til lærernes for- og etterarbeid, planlegging, evaluering og faglig ajourføring som med fordel kan skje i et samarbeid med kolleger.~~

Partene lokalt – på den enkelte skole – kan ved enighet inngå lokale avtaler om flere dager ut fra hensynet til tid til for- og etterarbeid, planlegging, evaluering, kompetanseutvikling, samarbeid med kolleger.

~~Øersom de lokale partene ikke kommer til enighet, kan hver av dem bringe tvisten inn for de sentrale parter som fastsetter endelig løsning.~~

~~Øersom de sentrale parter ikke blir enige, gjelder elevenes skoleår + 6 dager.~~

Det skal føres drøftinger lokalt om innhold i planleggingsdager i tråd med Hovedavtalen/Parallellavtalen.

6. Arbeidstid

6.1 Organisering av arbeidstiden

Arbeidstid på skolen fastsettes ved partsenighet ved den enkelte skole. Arbeidstiden på skolen kan maksimalt være 9 timer pr. dag og inntil 37,5 timer pr. uke og fremkommer av oversikt med start og sluttidspunkt som angir arbeidstid på skolen den enkelte dag og/eller uke for den enkelte lærer.

Det skal tas utgangspunkt i skolens og lærerens behov herunder tid til for- og etterarbeid og de fysiske arbeidsforholdene på skolen. Arbeidstiden på skolen

Arbeidstiden på skolen benyttes først og fremst til undervisning, annet elevrettet arbeid, for- og etterarbeid og faglig ajourføring både individuelt og i samarbeid med kolleger i team, avdelinger, grupper e.l., samt kontakt med foresatte og samarbeidsinstanser. Skolens ledelse har et ansvar for å legge forholdene til rette for samarbeidet.

Det overordnede målet er å sikre kvalitet i undervisningen. Godt samarbeid mellom skoleleder og tillitsvalgt er en forutsetning for å få dette til.

Dersom partene ikke kommer fram til noe annet kan forhandlingene om arbeidstid på skolen ta utgangspunkt i følgende tabell:

Gjennomsnittlig arbeidstid på skolen pr. uke i elevenes skoleår	Arbeidstid på skolen gitt arbeidsår på 38 uker + 6 dager	Arbeidstid på skolen som avsettes til undervisning, for- og etterarbeid og faglig ajourføring	Arbeidstid utenom skolen gitt arbeidsår på 38 uker + 6 dager
Gjennomsnitt 37,5 t	1470	1200	270,5
Gjennomsnitt 35 t	1375	1150	325,5
Gjennomsnitt 33 t på Barnetrinnet	1300		387,5
Gjennomsnitt 31 t på Ungdomstrinnet	1225		462,5
Gjennomsnitt 29 t i videregående opplæring	1150		537,5

Oppnås det ikke enighet i forhandlingene skal de sentrale partene behandle tvisten på grunnlag av uenighetsprotokollen. De sentrale partene fastsetter avtaleteksten med bindende virkning for det aktuelle skoleåret. Dersom de sentrale partene ikke blir enige, gjelder det forslaget med minst omfang av arbeidstid på skolen. I denne prosessen kan de sentrale parter også bli enige om å sende tvisten tilbake til de lokale parter med råd om hvordan den behandles lokalt. Resultatet må ikke ligge under tabellens rammer for det aktuelle skoleslag.

Planfestet arbeidstid kan maksimalt være 9 timer pr. dag og inntil 37,5 timer pr. uke. Dersom man ikke blir enige om noe annet i forhandlinger, er den planfestede arbeidstiden 1.300, 1.225 og 1.150 timer på hhv. barnetrinnet, ungdomstrinnet og videregående skole.

Ved partsenighet på den enkelte skole kan den planfestede arbeidstiden endres. Partene på

skolen kan gjennom forhandlinger bli enige om en mer fleksibel arbeidstidsordning.

Planfestet arbeidstid benyttes først og fremst til undervisning, annet elevrettet arbeid, for- og etterarbeid og faglig ajourføring både individuelt og i samarbeid med kolleger i team, avdelinger, grupper e.l., samt kontakt med foresatte og samarbeidsinstanser. Skolens ledelse har et ansvar for å legge forholdene til rette for samarbeidet.

6.2 Oversikt/plan

Læreren skal ha en oversikt med angivelse av ~~arbeidstiden på skolen~~ planfestet arbeidstid den enkelte dag. ~~Partene lokalt på den enkelte skole kan bli enige om en mer fleksibel arbeidstidsordning.~~ Start- og eller sluttidspunkt for arbeidstiden kan endres med minst to ukers varsel, med mindre kortere frist er avtalt med tillitsvalgte eller med den enkelte lærer.

Oversikten skal også vise når undervisningstiden er lagt og regelmessige møter. Oversikten settes opp av rektor etter samtale med læreren. Læreren kan la seg bistå av sin tillitsvalgte. Oversikten bør i utgangspunktet gjelde for et halvår av gangen.

Innenfor ~~arbeidstiden på skolen~~ planfestet arbeidstid legges tid til undervisning slik den framkommer som årsrammer for det enkelte fag i vedlegg 1. Årsrammene for undervisning kan endres ved partsenighet.

Lærerne spiser og har nødvendig pausetid innenfor ~~arbeidstiden på skolen~~ planfestet arbeidstid.

Den ~~resterende~~ delen av årsverket ~~som ikke forutsettes utført som arbeidstid på skolen,~~ disponeres av den enkelte lærer til for- og etterarbeid og faglig ajourføring.

Fast overtid kan avtales for en kortere eller lengre periode ved at årsrammen for undervisningstid økes. Overtidsbetaling gis for det antall timer årsrammen for undervisning er økt med.

(satt inn avsnitt, redaksjonelt)

Pålagt arbeid ut over oppsatt oversikt/plan, eller oversikter/planer som overstiger grensene for maksimal tilstedeværelse, utløser overtidsgodtgjøring.

6.3 Andre arbeidsoppgaver

Undervisningstiden kan etter avtale mellom den enkelte lærer og rektor reduseres for at læreren skal kunne utføre andre arbeidsoppgaver i tilknytning til undervisningen.

Gis læreren andre arbeidsoppgaver som medfører reduksjon i undervisningstiden, reduseres ~~arbeidstid som disponeres av læreren utenfor arbeidstiden på skolen med den samme prosentandel som undervisningen er redusert.~~ ~~Arbeidstid på skolen utvides med det samme antall timer arbeidstiden utenfor skolen er redusert med~~ den delen av årsverket som læreren disponerer selv med den samme prosentandel som undervisningen er redusert med. Planfestet arbeidstid utvides tilsvarende. Dersom grensen for maksimal ukentlig ~~arbeidstid på skolen~~ planfestet arbeidstid overskrides, utvides arbeidsåret for den aktuelle læreren.

7. Livsfasetiltak

AST CAH

OH 39 ASTH KHH

Lærere har rett til å få redusert undervisningen med inntil 6 % fra skoleårets begynnelse det første yrkesåret etter fullført faglig og pedagogisk utdanning.

Lærere har rett til å få redusert undervisningen med inntil 6 % fra skoleårets begynnelse det kalenderåret de fyller 57 år.

Lærere har rett til å få redusert undervisningen med inntil 12,5 % fra skoleårets begynnelse det kalenderåret de fyller 60 år.

Nyutdannede lærere og lærere over 60 år disponerer den frigjorte tiden til for- og etterarbeid og faglig ajourføring på skolen, dersom man ikke blir enige om noe annet.

Overgangsordninger:

Lærer som er født i 1962 eller tidligere kan velge om de vil følge gammel eller ny ordning. Læreren har ikke rett til å gå over fra gammel til ny ordning eller omvendt, når de har begynt å benytte seg av tiltaket.

8. Tidsressurser

8.1 Bestemmelser om tidsressurser på barnetrinnet

a) Tidsressurspott

Ressurs til lærere og skoleledere med en byrdefull undervisningssituasjon fastsettes til $2/2\frac{3}{4} \pm (*)$ årsrammetimer per elev ved den enkelte grunnskole.

Fordeling av ressursen drøftes på den enkelte skole.

Tidsressursen skal brukes til å lette lærerens, herunder kontaktlærer, og/eller skolelederens undervisningssituasjon. Dette gjøres som hovedregel ved reduksjon av antall undervisningstimer. Den enkeltes undervisningsbyrde kan også ved partsenighet lettes ved å øke personaltettheten og derved tilpasse fordeling av undervisningsoppgaver lærertettheten.

b) Kontaktlærertjeneste for elevene

Lærere i grunnskolen som utfører kontaktlærertjeneste for elevene, får redusert årsrammen for undervisning med minimum 28,5/38 (*) årsrammetimer.

Lærere som er kontaktlærer for 21 elever eller flere, får en ytterligere reduksjon av årsrammen for undervisning med 28,5/38 (*) årsrammetimer. Ved partsenighet kan den økte ressursen fordeles på annen måte.

c) Kontakt/lærer for elevråd i grunnskolen

Lærere som utfører kontaktlærertjeneste for elevrådet, skal ha redusert årsrammen for undervisning. Omfanget fastsettes lokalt.

$\pm$ *Ad *: Årsrammetimer her er i 60/45 minutter enheter

8.2 Bestemmelser om tidsressurser på ungdomstrinnet

a) Det avsettes 57/76 *årsrammetimer pr. opprettet gruppe (maks 30 elever) på ungdomstrinnet. Ressursene forutsettes nyttet blant annet til sosialpedagogisk tjeneste/rådgivning, kontaktlærer elevråd og eventuelt lokalt opprettede funksjoner. Årsrammetimene som skal avsettes etter bokstavene d), e) og g) under, hentes fra ressursen i bokstav a).

b) Tidsressurspott

Ressurs til lærere og skoleledere med en byrdefull undervisningssituasjon fastsettes til $2/2\frac{3}{4}$ 2 (*) årsrammetimer per elev ved den enkelte grunnskole/enhet i voksenopplæringen.

Fordeling av ressursen drøftes på den enkelte skole/enhet.

Tidsressursen skal brukes til å lette lærerens, herunder kontaktlærer, og/eller skolelederens undervisningssituasjon. Dette gjøres som hovedregel ved reduksjon av antall undervisningstimer. Den enkeltes undervisningsbyrde kan også ved partsenighet lettes ved å øke personaltettheten og derved tilpasse fordeling av undervisningsoppgaver lærertettheten.

c) Kontaktlærertjeneste for elevene

Lærere i grunnskolen som utfører kontaktlærertjeneste for elevene, får redusert årsrammen for undervisning med minimum 28,5/38* årsrammetimer.

Lærere som er kontaktlærer for 21 elever eller flere, får en ytterligere reduksjon av årsrammen for undervisning med 28,5/38 (*) årsrammetimer. Ved partsenighet kan den økte ressursen fordeles på annen måte.

d) Sosiallærer/rådgiver i ordinær grunnskole

På den enkelte skole avsettes minimum 28,5/38 (*) årsrammetimer pr. påbegynt 25 elever pluss 5% av et årsverk til lærere som utfører sosialpedagogisk tjeneste/ rådgivning på ungdomstrinnet.

e) Sosiallærer/rådgiver ved egne skoler for spesialundervisning og ved skoler ved sosiale og medisinske institusjoner.

(satt inn avsnitt, redaksjonelt)

Lærer som utfører sosialpedagogisk tjeneste/rådgivning for elever på ungdomstrinnet, får redusert årsrammen for undervisning med inntil 57/76 (*) årsrammetimer pr. 6 elever.

f) Voksenopplæring

Der det er opprettet lokale funksjoner for kontaktlærer, sosiallærer/rådgiver i voksenopplæringen, gis redusert undervisningstid etter reglene for det skoleslag det undervises i.

g) Kontaktlærer for elevråd i grunnskolen

Lærere som utfører kontaktlærertjeneste for elevrådet, skal ha redusert årsrammen for undervisning. Omfanget fastsettes lokalt.

² *Ad *: Årsrammetimer her er i 60/45 minutter enheter

8.3 Bestemmelser om tidsressurser i videregående opplæring

a) Tidsressurspott

Ressurs til lærere og skoleledere med en byrdefull undervisningssituasjon fastsettes til ~~2/27~~ 2 ¼ / 3 ¾ (*) årstrammetimer per elev ved den enkelte skole/enhet i videregående opplæring. Fordeling av ressursen drøftes på den enkelte skole/enhet.

Tidsressursen skal brukes til å lette lærerens, **herunder kontaktlærer**, og/eller skolelederens undervisningssituasjon. Dette gjøres som hovedregel ved reduksjon av antall undervisningstimer. Den enkeltes undervisningsbyrde kan også **ved partsenighet** lettes ved å øke **personaltettheten og derved tilpasse fordeling av undervisningsoppgaver lærertettheten**.

b) Kontaktlærertjeneste for elevene

Lærere i videregående opplæring som utfører kontaktlærertjeneste for elevene, får redusert årstrammen for undervisning med minimum 28,5/38 ¾ (*) årstrammetimer.

c) Rådgiver i videregående opplæring

På den enkelte skole avsettes minimum 28,5/38 (*) årstrammetimer pr. påbegynt 25 elever pluss 5 % av et årsverk til lærere som utfører rådgivning.

d) Prosedyre ved krav om nye eller endrete årstrammer i fag

Forhandlinger om nye eller endrete årstrammer opptas etter krav fra en av partene. Til vanlig vil dette være i forbindelse med nye/endrede læreplaner i fagene. Bestemmelsen hjemler ikke adgang til å foreta andre endringer i avtalen.

¾ Ad *: Årstrammetimer her er i 60/45 minutter enheter

9. Skoleledelse

9.1 Årsverket

Skoleledere har et netto årsverk på 1687,5 timer med arbeidstid på 37,5 timer pr. uke i 45 uker. Ledere som har undervisningsplikt som del av stillingen sin, legger denne undervisningen inn i ordinær arbeidstid. Fordeling av ledelsesoppgaver og eventuelle undervisningsoppgaver drøftes på den enkelte skole.

Årsverket for skoleledere med tillagt undervisning kan etter avtale med arbeidsgiver komprimeres der dette anses hensiktsmessig.

9.2 Ledelsesressurs

Styret fastsetter, etter drøfting, samlet ledelsesressurs ved den enkelte skole.

(avsnitt)

~~Utgangspunktet videreføres ledelsesressursen fra foregående skoleår som et minimum. Å styrke og støtte profesjonsfellesskapets faglige utvikling er en viktig del av den pedagogiske ledelsen av skolen. Pedagogisk ledelse og profesjonsfaglig arbeid krever tid. Ledelsesressursen som avsettes, må gi handlingsrom for å lede dette arbeidet. Ledelsesressursen vurderes i forhold til den samlede oppgaveløsningen ved den enkelte skole, og ressursen fra foregående skoleår danner et utgangspunkt for drøftingen og må sees som et minimum for neste års ressurs til ledelse.~~

(avsnitt)

~~Ved nye skoler eller ved større endringer i elevtall/undervisningsomfang eller andre vesentlige driftsmessige forhold, kan fastsettes ledelsesressursen fastsettes med utgangspunkt i sammenlignbare skoler.~~

I grunnlaget for drøftingene om å øke ledelsesressursen, bør det tas hensyn til lokal styringsstruktur og delegering, og videre det behovet for styrking av pedagogisk og administrativ ledelse som følger av et mer rammepreget avtaleverk og de nasjonale føringene som er lagt for endringer i grunnopplæringen.

Ansatte i lederstillinger skal minst avlønnes med den årslønn vedkommende ville vært garantert i en undervisningsstilling.

10. Diverse bestemmelser

10.1 Godtgjøring for funksjoner

Undervisningspersonale som tillegges midlertidige funksjonsoppgaver, kan gis et kronetillegg pr. år/måned så lenge de har slike oppgaver.

Slik godtgjøring kommer i tillegg til vedkommendes personlige lønnsfastsetting. Godtgjøring for funksjonsoppgaver fastsettes ved forhandlinger på den enkelte skole. Ved uenighet gjelder arbeidsgivers siste tilbud.

Godtgjøring for kontaktlærertjeneste er minimum kr. 12 000 pr. år. Rådgiver-/sosiallærertjeneste godtgjøres med minimum kr. 12 000 pr. år. Godtgjøring for lokalt opprettede funksjoner fastsettes lokalt.

Godtgjøringen følger den enkelte arbeidstaker så lenge vedkommende har funksjonsoppgavene.

AIT CGH

VB 39 Asth RHH

Ved endring i funksjonsoppgavene eller skifte av innehaver, forhandles det om eventuelle endringer i godtgjøringen.

Ved uenighet om fastsetting/ending av funksjonsgodtgjøringen gjelder:

(avsnitt slettet, redaksjonelt.)

Ved endring eller oppretting av nye funksjoner vedtas arbeidsgivers siste tilbud. Ved skifte av innehaver (uten endringer) videreføres tidligere godtgjøring. Tilleggene er pensjonsgivende.

Nedlegging av funksjoner:

Ved eventuell nedleggelse av lokalt opprettede funksjoner som er finansiert av midler fra lokale forhandlinger i henhold til Landsoverenskomst for utdanning, kap. 4, pkt. 4.4.5, tredje strekpunkt (sentralt avsatt økonomisk ramme til lokale forhandlinger), skal lønnstillegget regnes inn i grunnlønnen til de arbeidstakerne som innehar funksjonen på det tidspunktet den nedlegges.

10.2 Utbetaling av lønn

Når ikke annet er bestemt, utbetales lønn en fast dag i måneden. Dette gjelder også faste lønnstillegg og variable lønnstillegg for foregående måned hvis det er praktisk mulig.

I særskilte tilfeller kan arbeidstakeren få inntil 2 måneders lønn utbetalt på forskudd. Det skal inngås skriftlig avtale med arbeidstakeren om tilbakebetalingen.

Arbeidstakere tilsatt for 1 måned eller mindre godtgjøres med timelønn. Arbeidstakere tilsatt for mer enn 1 måned, godtgjøres med månedslønn. Arbeidstakere i timelønnet stilling går over til månedslønn etter mer enn 1 måned sammenhengende tjeneste. Spredte timer i tillegg til delstilling godtgjøres med ordinær timelønn.

10.3 Lønnstrekk

Lønnstrekk for fravær foretas etter vanlige regler ut fra stillingsstørrelse og det antall dager fraværet gjelder. For kortere fravær trekkes ordinær timelønn innenfor den tid som ligger i arbeidsplanen til den enkelte.

Vedlegg 1 til Særavtale for undervisningspersonalet i grunnskole, videregående skole, kompetansesentra og andre undervisningsinstitusjoner

1. Undervisningstid - grunnskolen

Fag etter Kunnskapsløftet fordelt på årlig undervisningstid.

Årlig undervisningstid angitt som årsrammer i 60/45 minutters enheter.

Trinn	Årsramme
Barnetrinnet	741/988
	Alle fag
Ungdomstrinnet	606/808
	Norsk
	Samisk som førstespråk
	Tegnspråk som førstespråk
	Norsk fordypning
	Tegnspråk fordypning
	635/847
	Engelsk
	Engelsk fordypning
	Mat og helse
	664/885
	Øvrige fag
	711/948
	Kunst og håndverk
	Kroppsøving

For lærere som har redusert undervisningstid pga. funksjon som kontaktlærer, sosiallærer/rådgiver m.fl., brukes årsrammene 741/988 på barnetrinnet og 664/885 på ungdomstrinnet.

Valgfag i grunnskolen har årsramme som for øvrige fag.

2. Undervisningstid - videregående opplæring

Fag etter Kunnskapsløftet fordelt på årlig undervisningstid.

Årlig undervisningstid angitt som årsrammer i 60/45 minutters enheter.

Årsramme 642/856	Utd.program	Trinn
Felles programfag		
	Rest. og mat	Vg1
	Bygg og anl.	Vg1
	~~Design og hå~~	~~Vg1~~
	Håndverk, design og produktutvikling	Vg1
	Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	Vg1
	Naturbruk	Vg1
Årsramme 635/847		
Fellesfag	Utd.program	Trinn

Kroppsøv.	Stud.spes	Vg1
Kroppsøv.	Stud.spes	Vg2
Kroppsøv.	Stud.spes	Vg3
Kroppsøv.	Yrkesfag	Vg1
Kroppsøv.	Yrkesfag	Vg2
Felles programfag	Utd.program	Trinn
	Naturbruk	Vg2
	Rest. og mat	Vg2
	Rest. og mat	Vg3
	Bygg og anl.	Vg2
	Bygg og anl.	Vg3
	Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	Vg2
	Håndverk, design og produktutvikling	Vg2
	Design og hå	Vg2
	Design og hå	Vg3
	Tekn/ind.prod	Vg1
	Tekn/ind.prod	Vg2
	Tekn/ind.prod	Vg3
Årsramme 607,5/810		
Felles programfag	Utd.program	Trinn
	Helse/sos	Vg1
	Helse/sos	Vg2
	Helse/sos	Vg3
	Elektrofag	Vg1
	Naturbruk	Vg3
Årsramme 583,5/778		
Felles programfag	Utd.program	Trinn
	Elektrofag	Vg2
	Elektrofag	Vg3
	Serv/samf	Vg1
	Salg, service, reiseliv	Vg1
	Informasjonsteknologi og medieproduksjon	Vg1
	Med./komm	Vg1
	MDD	Vg1
Årsramme 569/759		
Fellesfag	Utd.program	Trinn
Rel/etikk	Idrett	Vg3
Rel/etikk	MDD	Vg3
Rel/etikk	Stud.spes	Vg3
Årsramme 554/739		
Fellesfag	Utd.program	Trinn
Samf.fag*	Yrkesfag	Vg2
Samf.fag*	Idrett	Vg2
Samf.fag*	MDD	Vg2
Samf.fag*	Stud.spes	Vg1
Naturfag*	Stud.spes	Vg1
Naturfag*	Yrkesfag	Vg1
Naturfag*	Yrkes/På	Vg3

Naturfag*	Idrett	Vg1
Naturfag*	MDD	Vg1
Fremmedspråk	Stud.spes	Vg1
Fremmedspråk	Idrett	Vg1
Fremmedspråk	MDD	Vg1
Historie	Idrett	Vg2
Historie	MDD	Vg2
Historie	Stud.spes	Vg2
Geografi	Idrett	Vg2
Geografi	MDD	Vg2
Geografi	Stud.spes	Vg1
Historie	Yrkes/På	Vg3
Historie	Idrett	Vg3
Historie	MDD	Vg3
Historie	Stud.spes	Vg3
Felles programfag	Utd.program	Trinn
	Førgiv	Vg1
	Kunst, design og arkitektur	Vg1
	Idrett	Vg1
	Informasjonsteknologi og medieproduksjon	Vg2
	Sal, service, reiseliv	Vg2
	Serv/samf	Vg2
	Serv/samf	Vg3
	Med./komm	Vg2
Årsramme 525/700		
Felles programfag	Utd.program	Trinn
Norsk*	Yrkesfag	Vg1
Norsk*	Yrkesfag	Vg2
Samisk 1. spr.	Stud.spes	Vg1
Samisk 2. spr.	Stud.spes	Vg1
Engelsk*	Stud.spes	Vg1
Engelsk*	Yrkesfag	Vg1
Engelsk*	Yrkesfag	Vg2
Matematikk*	Stud.spes	Vg1
Matematikk*	Yrkesfag	Vg1
Matematikk*	Idrett	Vg1
Matematikk*	MDD	Vg1
Engelsk*	Idrett	Vg1
Engelsk*	MDD	Vg1
Valgfrie programfag	Utd.program	Trinn
Ant.spr. og ku.	Stud.spes	Vg2
Kultur/komm	Stud.spes	Vg2
Kultur/komm	Stud.spes	Vg3
Info.tekn. samf.	Stud.spes	Vg2
Info.tekn. samf.	Stud.spes	Vg3
Ma/str/led	Stud.spes	Vg2
Psykologi	Stud.spes	Vg2
Psykologi	Stud.spes	Vg3
Reiseliv og språk	Stud.spes	Vg2
Reiseliv og språk	Stud.spes	Vg3

AT

CGH

OH 39 Asth

KHH

Rettslære	Stud.spes	Vg2
Samf.øk	Stud.spes	Vg2
Samf.øk	Stud.spes	Vg3
Info.tekn.	Stud.spes	Vg2
Info.tekn.	Stud.spes	Vg3
Felles programfag	Utd.program	Trinn
	Idrett	Vg2
	Idrett	Vg3
	MDD	Vg2
	MDD	Vg3
	Formgiv	Vg2
	Formgiv	Vg3
	Kunst, design og arkitektur	Vg2
	Kunst, design og arkitektur	Vg3
	Med./komm	Vg3
Årsramme 496/661		
Fellesfag	Utd.program	Trinn
Norsk*	Stud.spes	Vg1
Norsk*	Idrett	Vg1
Norsk*	MDD	Vg1
Fremmedspråk	Stud.spes	Vg2
Fremmedspråk	Stud.spes	Vg3
Fremmedspråk	Idrett	Vg2
Fremmedspråk	Idrett	Vg3
Fremmedspråk	MDD	Vg2
Fremmedspråk	MDD	Vg3
Matematikk	Yrkes/På	Vg3
Matematikk	Idrett	Vg2
Matematikk	MDD	Vg2
Matematikk	Stud.spes	Vg2
Valgfrie programfag	Utd.program	Trinn
Engelsk	Stud.spes	Vg2
Engelsk	Stud.spes	Vg3
Latin/Gresk	Stud.spes	Vg2
Latin/Gresk	Stud.spes	Vg3
Hist/filosofi	Stud.spes	Vg2
Hist/filosofi	Stud.spes	Vg3
Entr./bedriftsu.	Stud.spes	Vg2
Entr./bedriftsu.	Stud.spes	Vg3
Nær.øk	Stud.spes	Vg2
Nær.øk	Stud.spes	Vg3
Medie/info	Stud.spes	Vg2
Medie/info	Stud.spes	Vg3
Ma/str/led	Stud.spes	Vg3
Rettslære	Stud.spes	Vg3
Pol/samf	Stud.spes	Vg2
Pol/samf	Stud.spes	Vg3
Matematikk	Stud.spes	Vg2
Matematikk	Stud.spes	Vg3
Geofag 1/2	Stud.spes	Vg2
Geofag 1/2	Stud.spes	Vg3
Fysikk	Stud.spes	Vg2

Fysikk	Stud.spes	Vg3
Kjemi	Stud.spes	Vg2
Kjemi	Stud.spes	Vg3
Bio	Stud.spes	Vg2
Bio	Stud.spes	Vg3
Tekno/forsk	Stud.spes	Vg2
Tekno/forsk	Stud.spes	Vg3
Fremmedspråk	Yrkes/På	Vg3
Årsramme 466,5/622		
Fellesfag	Utd.program	Trinn
Norsk*	Stud.spes	Vg2
Norsk*	Stud.spes	Vg3
Samisk 1. spr.	Stud.spes	Vg2
Samisk 1. spr.	Stud.spes	Vg3
Samisk 2. spr	Stud.spes	Vg2
Samisk 2. spr	Stud.spes	Vg3
Norsk*	Yrkesf/På	Vg3
Norsk*	Idrett	Vg2
Norsk*	Idrett	Vg3
Norsk*	MDD	Vg2
Norsk*	MDD	Vg3

Ad *: Når det faktiske antall elever i klassen er 1-15, økes årsrammen med 52,5/70 timer

For lærere som har redusert undervisningstid pga. funksjon som kontaktlærer, sosiallærer/rådgiver m.fl., brukes årsramme 607,5/810.

Undervisning av elever fra ulike utdanningsprogram/programfag og/eller opplæringsnivåer i samme undervisningstime

Dersom en lærer skal ha undervisning i forskjellige utdanningsprogram/programfag og/eller opplæringsnivåer med ulike årsrammer for undervisning, skal laveste årsramme brukes.

Prosjekt til fordypning

Årsrammen for undervisning for prosjekt til fordypning er den samme som for felles programfag på gjeldende utdanningsprogram. Ved undervisning av en gruppe elever i prosjekt der målene i læreplanen er hentet fra flere utdanningsnivåer og/eller utdanningsprogram, gjelder laveste årsramme for undervisning.